

آنفلوآنزا

تهیه و تنظیم: کارشناس کنترل عفونت

سال ۱۳۹۲

تعریف بیماری آنفلوآنزا:

بیماری ویروسی حاد دستگاه تنفسی است که در افراد غیرمصون در تمام سنین و اغلب به شکل همه‌گیری ظاهر می‌شود و معمولاً در مواردی که عارضه‌ای ایجاد نکرده باشد در طی یک هفته خود به خود بهبودی حاصل می‌شود.

علائم بیماری:

ممکن است با علائم بیماریهایی نظیر سرماخوردگی، برونشیت، پنومونی ویروسی، اختلالات دستگاه گوارش (تهوع، اسهال و استفراغ) و بیماریهای حاد دستگاه تنفس توام باشد. تب ناگهانی، سردرد، ضعف، درد عضلانی، تعریق، آبریزش بینی و چشم، سرفه و گلودرد از علائم بیماری می‌باشند.

راه انتقال:

مهمترین راه انتقال ویروس در محیط‌های بسته و پرجمعیت مثل اتوبوس و مدرسه‌ها و اماکن عمومی از طریق هوا می‌باشد. ترشحات حلق و بینی بیماران مخزن عفونت بوده و سرفه و عطسه باعث انتقال بیماری می‌شود.

مخزن:

انسان بیشتر مخزن ویروسهای آنفلوآنزای انسانی است. حیوانات پستاندار و پرندگان نیز به بیماری مبتلا شده و بیماری آنها قابل سرایت به انسان می‌باشد.

دوره کمون: فاصله ورود ویروس تا بروز علائم بیماری ۱ تا ۳ روز می‌باشد.

انتشار بیماری:

ویروس آنفلوآنزا، دائماً در حال تغییر می‌باشد که همین موضوع زمینه سازوقوع همه‌گیری آنفلوآنزا است. تاکنون سه نوع ویروس آنفلوآنزا به نامهای A، B و C شناخته شده است که نوع A بیشترین توانایی ایجاد همه‌گیری را دارد.

کودکان در سنین مدرسه هسته اولیه انتشار آلودگی محسوب می‌شوند و افزایش تعداد کودکان مبتلا به بیماری تنفسی تبادار، اغلب اولین نشانه شروع همه-گیری آنفلوآنزا در یک جامعه است که با ظهور موارد بیماری در بالغین ادامه می‌یابد.

بیماری زایی:

آنفلوانزا علاوه بر انسان در حیوانات نیز بروز می‌نماید و نوع حیوانی آن نیز قابل سرایت به انسان می‌باشد. آنفلوانزای پرندگان شایعترین نوع آن است و شیوع آن نه تنها برای انسان خطرناک است، بلکه باعث صدمات اقتصادی سنگینی در مرغداری‌ها می‌گردد.

چرا آنفلوانزا حائز اهمیت است؟

- آنفلوانزا قابلیت ایجاد همه‌گیری‌های وسیع را دارد.
- وقوع همه‌گیری آنفلوانزا غیرقابل پیش‌بینی است.
- سرعت انتظار آنفلوانزا بسیار بالا است.
- همه‌گیری آنفلوانزا عواقب گسترده اجتماعی و اقتصادی دارد.
- در بیماری قلبی، ریوی، کلیوی، افراد مسن و کودکان، عوارض شدید و مرگ و میر بیشتری به دنبال دارد.

واکسیناسیون آنفلوانزا

- واکسیناسیون بر علیه آنفلوانزا از عوارض شدید و مرگ و میر بیماری جلوگیری کرده و موارد بستری را تا ۵۰٪ کاهش می‌دهد.

- فاصله زمانی واکسیناسیون تا ایجاد ایمنی در بدن، حدود ۲ هفته طول می‌کشد.

- به دلیل تغییرات در ویروس آنفلوانزا، لازم است هر ساله واکسیناسیون با واکسن آنفلوانزا تکرار شود.

- در صورت دریافت واکسن، احتمال ابتلا به شکل خفیف آنفلوانزا وجود دارد.

- واکسن آنفلوانزا تأثیری بر سایر ویروسها و بیماریهای مشابه ندارد.

- واکسن آنفلوانزا از بروز سرماخوردگی جلوگیری نمی‌کند.

اولویت مصرف واکسن آنفلوانزا در کدام گروههای جامعه می‌باشد؟

همه گروههای جامعه در تمام سنین در معرض ابتلا هستند، ولی ابتلا در گروههای زیر خطر بیشتری بدنال دارد، از این نظر در اولویت دریافت واکسن قرار می‌گیرند:

- سالمندان و بیماران ضعیف و ناتوان
- مبتلایان به بیماریهای مزمن ریوی، قلبی، کلیوی و نقص ایمنی
- کودکان که به مدت طولانی تحت درمان با آسپرین بوده‌اند

- پرسنل بهداشتی، درمانی

چه افرادی واکسن آنفلوانزا را نمی‌توانند استفاده کنند؟

افرادی که به تخم‌مرغ حساسیت دارند، بیماران تبار و افرادی که در موارد قبلی تزریق واکسن، حساسیت داشته‌اند، نباید واکسن آنفلوانزا را استفاده کنند.

توصیه‌های بهداشتی در زمان همه‌گیری

آنفلوانزا:

آنفلوانزا به شدت واگیر است. لذا رعایت موارد ذیل برای جلوگیری از انتقال بیماری لازم است:

- پوشاندن دهان در زمان سرفه یا عطسه
- استفاده از ماسک به شرطی که گردن آویز نبوده و پس از خیس شدن بلافاصله تعویض گردد.
- استفاده از دستمال کاغذی و معدوم ساختن صحیح آن بعد از مصرف
- شستشوی دستها بعد از سرفه، عطسه و دست زدن به دهان و بینی
- شستشوی دستها قبل و بعد از تماس با بیماران

- کاهش مسافرت‌های غیرضروری با رعایت بهداشت فردی و عمومی
- در صورت ابتلا به بیماری، اقامت در منزل و اجتناب از تماس با دیگران
- استراحت، نوشیدن کافی مایعات با رعایت توصیه‌های پزشکی معالج.

به خاطر داشته باشید:

- آنفلوانزا در فصول سرد سال شیوع بیشتری دارد، بنابراین بهترین زمان واکسیناسیون اوایل پاییز است.
- مشاهده موارد تک گیر آنفلوانزا، زنگ خطری برای طغیان و همه‌گیری آن است.
- در جریان همه‌گیری آنفلوانزا، افراد مسن، بیماران دچار بیماری‌های مزمن، کودکان و زنان باردار بیشترین آسیب را می‌بینند.
- همه‌گیری آنفلوانزا علاوه بر موارد بالای ابتلا و مرگ و میر، صدمات شدید اجتماعی و اقتصادی نیز به دنبال دارد.
- واکسیناسیون از عوارض شدید بیماری و مرگ و میر می‌کاهد.

- واکسیناسیون ۹۰-۷۰ درصد در پیشگیری مؤثر است.
- تراکم جمعیت و مسافرت‌های هوایی از عوامل تشدید همه‌گیری آنفلوانزا هستند.
- در جریان اپیدمی آنفلوانزا ۲۵٪ افراد جامعه، مبتلا خواهند شد.
- آنفلوانزای پرندگان که در سالهای اخیر مشاهده همه‌گیری آن در مناطق مختلف جهان بوده‌ایم، قابل سرایت به انسان است.